

בס"ד

"כי האדם עץ השדה"

דף זה לעילוי נשמת האישה הצדקת

ברוריה צילה בת אסתר

1. שמות, פרק ט"ו, פס' כ"ב – כ"ז

{כב} ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים:

{כג} ויבאו מרתה ולא זכו לשותת מים ממרתה כי מרים הם על כן קרא שמה מרתה:

{כד} וילנו העם על משה לאמר מה נשתה:

{כה} ויצעק אל ה' ויורחו יהוה עץ וישלך אל המים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט ושם נסחו:

{כו} ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך: (ס)

{כז} ויבאו אילמה ושם שתים עשרה עינת מים ושבעים תמרים ויחנו שם על המים:

2. שמות, פרק א', פס' י"ג – י"ד

{יג} ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך:

{יד} וימרו את חיהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך:

3. שמות, פרק י"ב, פס' ח'

{ח} ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מרים יאכלהו:

4. משנה פסחים, פרק ב', משנה ו'

ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו {טז} בפסח, בחזרת ובעלשין ובתמכא ובחרחבניה ובמרור

5. במדבר, פרק ה', פס' כ"ד

{כד} והשקה את האשה את מי המרים המארים ויבאו בה המים המארים למרים:

{כה} ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאת והניף את המנחה לפני יהוה והקריב אתה אל המזבח:

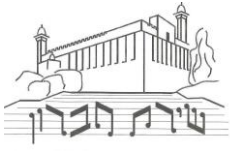
6. ביאורי המצוות לרמב"ם

"ואח"כ מביא כלי חרס... ונותן לתוכו מים... ולוקח עפר מקרקע המשכן ונותנה על גבי המים... ונותן לתוכם דבר מר... שנאמר מי המרים".

7. במדבר, פרק י"א, פס' ח'

{ח} וזכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטחים ואת הקציר ואת הבצלים ואת השומים:

8. בראשית, פרק מ"ג, פס' י"א

{יא} וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם כֵּן אֶפֹּא זֹאת עָשׂוּ קָחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בְּכֻלֵּיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה מֵעֵט צָרִי וּמֵעֵט דָּבָשׁ נְכֹאת וְלֵט בְּטָנִים וְשִׁקְדִים :
רש"י שם : "בטנים... ודומה לי שהם אפרסקין"
אבן עזרא שם : "בטנים - אגוזים".

9. ילקוט המכירי, משלי, ג', י"ח

"ויוורוהו' עץ - רבי נתן אומר עץ החיים".

10. דברים, פרק י"א, פס' י' - י"א

{י} כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא כָאָרֶץ מִצְרַיִם הוּא אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִשָּׁם אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת זֶרְעֶךָ וְהִשְׁקִיתָ בְּרִגְלֶךָ כְּגֹ הַנָּהָר :
{יא} וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ אָרֶץ הָרִים וּבְקָעֹת לְמָטָר הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה מֵיָם :

11. דברים, פרק ח', פס' ד' - ח'

{ז} כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מִבִּיאֵךְ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה אָרֶץ נַחֲלִי מַיִם עֵינֹת וְתַהֲלֹמֹת יִצְאִים בְּבִקְעָה וּבְהָר :
{ח} אָרֶץ חֹטֶה וְשֹׁעֲרָה וְנָכּוֹן וְתֹאנָה וְרִמּוֹן אָרֶץ זֵית שָׁמֶן וְדָבָשׁ :

12. שמות, פרק ט"ו, פס' כ"ז

{כז} וַיָּבֹאוּ אֵילָמָה וְשֵׁם שְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינֹת מַיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמַּיִם :

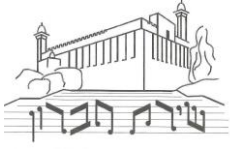
13. מכילתא, שם

"רבי אלעזר המודעי אומר, מיום שברא הקב"ה את עולמו ברא שניים עשר מבועין כנגד שניים עשר שבטי ישראל, ושבעים תמרים כנגד שבעים זקנים".

14. שם משמואל, ויקרא, פרישת קדושים

במד"ר (פ' כ"ה) ר"י בר"ס פתח אחרי ה' תלכו וגו' עד אלא מתחילת ברייתו של עולם לא נתעסק הקדוש ברוך הוא אלא במטע תחילה הה"ד ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם, אף אתם כשתכנסו לארץ לא תתעסקו אלא במטע תחילה הה"ד כי תבואו אל הארץ ונטעתם. ונראה דהנה בעבודת הש"י יש שני דרכים, בחי' ביטול היינו שיחשוב מהותו מה הוא מאין באת מטפה סרוחה וכי הוא ברי' שפלה וקטנה עומדת בדעת מעוטה וקלה לפני תמים דעות ב"ה ושיהי' נבזה בעיניו נמאס ועי"ז יהי' נכנע להש"י, ויש דרך שיגבה לבו בדרכי הש"י, וחייב אדם לומר בשבילי נברא העולם, ויראה אדם עצמו חציו זכאי וחציו חייב וכו' עשה מצוה אחת אשוריו שהכריע א"ע ואת כל העולם כולו לכף זכות, ויזכור גודל מעלת נשמתו ויהי' תקיף וחזק בעבודת הש"י וכל מה שהוא זולת עבודת הש"י יהי' כאפס וכאין ולא ינוח ולא ישקוט אפי' רגע באשר יודע שכל העולם תלוי בו :
והנה כבר אמרנו במק"א ההפרש בין נטיעה לזריעה, שענין זריעה הוא שנותן את הגרעין בארץ והוא נרקב ואח"כ נצמח ממנו זרעים או אילן ואמרו ז"ל אימת קגביל לבתר דבלה, וענין נטיעה הוא הנוטע יחור או זמורה בארץ והוא משתרש ומתגדל ומתעבה עד שנעשית הזמורה עצמה שנטע לאילן רב :

ובעבודת הש"י מכוונים שני דרכים הנ"ל לזריעה ונטיעה, שעבודת הש"י בבחי' ביטול כנ"ל היא כעין זריעה דקגביל לבתר דבלה, וכ"כ המבטל א"ע ונעשה נכנע להש"י בכל בחי' אז יערה עליו רוח ממרום בחיות חדשה ויצמח ויגדל, והדרך השני להיות תקיף וחזק בעבודת הש"י הוא בחי' נטיעה, כי כל נטיעה היא לשון חוזק ועיין בספר נצח ישראל למהר"ל ז"ל (פרק ז'), ומקרא מלא הוא (תהלים א') והי' כעץ שתול על פלגי מים וגו'. ונגד שתי בחי' אלו אמר הלל (אבות פ"א מי"ד) אם אין אני לי מי לי, וכשאני לעצמי מה אני, אם אין אני לי מי לי הוא הדרך השני הנ"ל שיהי' תקיף וגבור בעבודת ה' לא ישוב מפני כל, וכשאני לעצמי מה אני הוא בחי' ביטול:

והנה בעבודת האדם נראה שיש להקדים להיות גבור תקיף בעבודת ה' בחוזק, זו בחי' נטיעה, כי אם יתחיל בבחי' ביטול יש לחוש שיתבטל ויתבייש בפני המלעיגים עליו או יתר המניעות, ע"כ יש להקדים בחי' נטיעה שהיא חוזק הלב והתלהבות, ואחרי כן יבוא לבחי' ביטול, וכפי שסידר הלל בראשונה אם אין אני לי מי לי, ואח"כ וכשאני לעצמי מה אני. וכן יש לפרש הכתוב (בראשית ב') ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר, היינו שבראשונה ויטע וגו' שנברא בחי' נטיעה היא התחזקות והתגברות למען כשיבוא האדם יקנה בראשונה הבחי' ההיא ויהי' גבור תקיף להמשיך את כל העולם לעבודת הש"י, כמו שאמרו ז"ל (זוה"ק ח"א רכ"א ב) שאמר אדה"ר לכל הבהמות והחיות בואו ונשתחוה וגו'. וזה שמרומז בדברי המדרש שלא נתעסק הקדוש ברוך הוא אלא במטע תחילה וכן הוא הדרך להקדים בחי' נטיעה לבחי' זריעה כנ"ל:

